

[Schovelin.]

at have tilføjet den forbrugende Almenhed større Skade eller kun har virket i kortere Tid, kan Udvalget dog indskrænke sig til at foranledige Prisaftalen ændret“, dersom vedkommende Trust vil ændre en saadan Prisaftale. Det vil sige, at man kommer ind paa det selv samme som i sin Tid det Udvalg, der var nedsat efter August-loven: at man søger at forhandle sig til Rette efterhaanden. Man vil saamaend ikke være saa slem at gaa til Domstolene og faa en virkelig upartisk Prøvelse af disse Prisaftaler i det enkelte Tilfælde, man vil netop komme ind paa og faa Smag for, at hver Gang en saadan Aftale foreligger, blander disse tre Herrer sig ind i det, og de søger at faa Indflydelse derpaa, og saa faar vi efterhaanden en Mængde statsautorerede Aftaler. Men er dette dog ikke, mine Herrer, en Udvikling, der peger lige i den stik modsatte Retning af den Næringsfrihed, den frie Konkurrence, den Kontraktfrihed, som man ikke mindst fra Venstres Side hidtil har hævdet med saa stor Styrke? Jeg skal minde om, at det netop var her fra dette høje Ting, at man fik stoppet op for hele den Trafik, der foregik ifølge Augustloven, at man fik dens Gyldighed ophævet. Jeg vil minde om den Tradition, der derigennem skulde være skabt, og jeg vil tro, at Landstinget efter denne Tradition ingen Sinde vil kunne gaa med til at indføre saadanne Bestemmelser som dette Lovforslags.

Gunnar Fog-Petersen: Det Forslag til Lov om Prisaftaler, vi her har liggende for os, er ikke noget meget vidtrækkende Lovforslag, ikke meget omfattende, og det er ogsaa tidsbegrænset. Det maa nærmest opfattes som et Forsøg, som en Prøve paa, hvorledes det vil virke at etablere en Lovgivning paa dette Omraade. Lovforslagets § 1 er begrænset til at omfatte Truster, Karteller og lignende Sammenslutninger af monopolagtig Karakter. Den sidste Bestemmelse „lignende Sammenslutninger af monopolagtig Karakter“ kan komme til at række vidt; thi det behøver jo ikke at ligge i Ordlyden, at Ligheden skal være af den Art, at de ligner Trusten eller Kartellet i Organisation, men derimod er Lighed i Retning af monopolagtig Karakter tilstrækkelig til, at en Sammenslutning kan falde ind under Loven. Hvis der ikke i den næste Linie var fastsat, at det drejer sig alene om Prisen paa Varer, vilde Lovforslagets § 1 ogsaa have kunnet omfatte Prisaftaler vedrørende f. Eks. Tjenesteydelser af den ene eller anden Art, hvad jeg mener er udelukket efter Lov-

forslagets nuværende Affattelse, men hvad jeg paa den anden Side ikke mener burde være udelukket ved Loven.

Lovforslagets § 2 bestemmer, at der nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer, som skal afgøre, hvad der fortaas ved utilbørlige Aftaler. Her kan der ikke siges noget paa Forhaand, det maa være en Skønssag. Den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti sagde, at det utilbørlige skulde stride mod Velanstændigheden. Det tror jeg ikke er nogen nærmere Begrænsning deraf. Hvad der er utilbørligt, bliver en Skønssag. Det maa være saaledes, at Dommerne skønner, at den Pris, der tages for Varen, er urimelig, at den giver vedkommende en Fortjeneste, som i Forhold til hans Uddannelse, og hvad andre Borgere med lignende Uddannelse, lignende social Placering tjener, er urimelig. Der vil sikkert her blive skabt en Praksis, som vil blive godkendt eller underkendt af den offentlige Mening, som til syvende og sidst bliver den, der kommer til at fælde Afgørelsen af, hvad der er utilbørligt. Ogsaa dette, hvad Lovforslaget hjemler, at Offentliggørelse vil finde Sted, vil bidrage til at skabe en Praksis.

De, der kan rejse Sag, er forskellige. Sag kan ogsaa rejses af Forbrugere. Hvis f. Eks. her i København Husmødrene fandt, at en Vare som Kød var urimelig fordyret paa Vejen fra Producent til Forbruger, saa vilde de med dette Lovforslag vedtaget være i Stand til i hvert Fald at faa Sagen undersøgt, og naar den var undersøgt og oplaret, vilde der ogsaa kunne træffes en Afgørelse af, om Prisfordyrelsen var urimelig, eller den ikke var det. Det gælder jo ikke alene en saadan Vare, det gælder ogsaa adskillige andre Varer, som forhandles og fordeles i vort Samfund. Nu kan Prisen paa en Vare være for høj i Forhold til Produktionsomkostningerne og Arbejdet ved Fordelingen af Varen, og Prisaftalen kan have den Hensigt at fastlægge en Pris, som, alle Forhold tagne i Betragtning, maa skønnes at være utilbørlig høj. Men Forholdet kan ogsaa være dette, at en Vares Pris er fastlagt rimelig og i længere Tid har været rimelig, men ved Konjunkturforandringer bliver urimelig, og Prisaftalen kan benyttes til at fastholde en saadan Pris, som en Gang var rimelig, men efterhaanden er blevet urimelig. Begrundelsen for Partiet Venstres Begejstring for Lovforslaget i dette Øjeblik — en Begejstring, hvis Varme vi endnu ikke har haft Lejlighed til at skabe os en virkelig Mening om, men det vil jo meget snart vise sig, om Varmen er